

ΘΑΝΑΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΣΙΑΣ Α'1

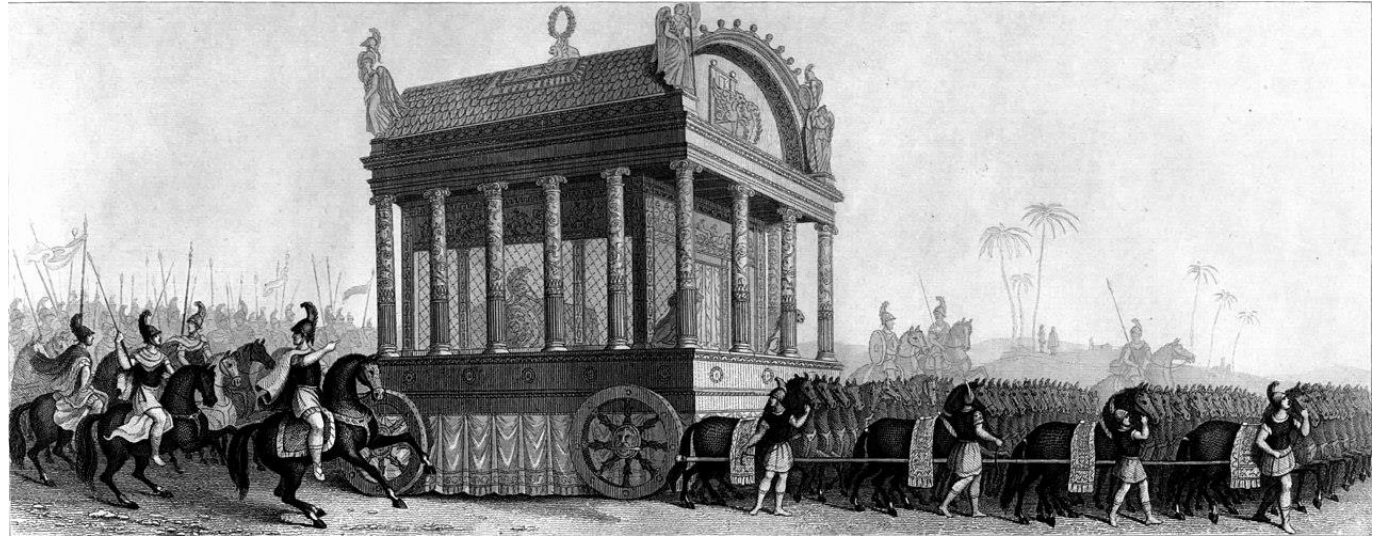
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

- ❑ Λίγο πριν την αναχώρηση για την Αραβία, συμμετείχε σε συμπόσιο έπειτα από το οποίο εκδήλωσε πυρετό, που διήρκεσε και τις επόμενες ημέρες αναγκάζοντάς τον να μεταθέσει την ημερομηνία αναχώρησης
- ❑ Μετά από μια σύντομη βελτίωση της υγείας του κατέρρευσε ξανά, χωρίς να μπορεί να περπατήσει ή να μιλήσει.
- ❑ Η φήμη ότι είχε ήδη πεθάνει ανάγκασε τους στρατηγούς του να επιτρέψουν σε όλους τους στρατιώτες του να περάσουν από το κρεβάτι του για να τον αποχαιρετίσουν. Με τη συνολική ασθένεια να διαρκεί 10 ημέρες, πέθανε στις 13 Ιουνίου 323 π.Χ.

ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ

- ❑ Σύμφωνα με τις μαρτυρίες, το σώμα του καθαρίστηκε και τοποθετήθηκε σε ένα γυάλινο φέρετρο γεμάτο μέλι. Το σώμα του παρέμεινε στη Βαβυλώνα για δύο έτη, οπότε και πήρε το δρόμο της επιστροφής για την Ελλάδα ώστε να ταφεί στη Μακεδονία.
- ❑ Ο Πτολεμαίος όμως, μεσολάβησε και απέσπασε το σώμα του Αλέξανδρου ενώ βρισκόταν σε πορεία προς τη Μακεδονία, παίρνοντάς το στην Αίγυπτο της οποίας ήταν ο κυβερνήτης. Ανάλογα με τις μαρτυρίες, το σώμα του τοποθετήθηκε είτε στη Μέμφιδα αρχικά -με την Αλεξάνδρεια να είναι μόνο ένας μικρός οικισμός την εποχή εκείνη-, και αρκετά αργότερα στην Αλεξάνδρεια όταν αυτή επεκτάθηκε, είτε στην Αλεξάνδρεια από την αρχή.
- ❑ Τα ιστορικά στοιχεία που έχουν διασωθεί ως σήμερα, αναφέρουν πως η Αλεξάνδρεια είναι η τελευταία γνωστή τοποθεσία της σορού του. Ο τελευταίος που φέρεται να έχει επισκεφθεί τη σορό ήταν ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Καρακάλλας το 215 μ.Χ., και από τότε δεν διασώζονται άλλες μαρτυρίες επισκεπτών της σορού, και η ακριβής τοποθεσία του τάφου του Μεγάλου Αλεξάνδρου είναι άγνωστη μέχρι στιγμής. Επίσης, ο όσιος Σισώης, που έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ., απεικονίζεται σε τοιχογραφίες και εικονογραφίες να προσκυνά στον τάφο του Μ. Αλέξανδρου στην Αλεξάνδρεια. Η αναφορά αυτή στον βίο του μπορεί να θεωρηθεί η τελευταία.

Η νεκρική άμαξα του
Αλεξάνδρου
(αναπαράσταση του
19ου αιώνα σύμφωνα
με την περιγραφή του
Διόδωρου του
Σικελιώτη)

ΟΙ ΕΙΚΑΣΙΕΣ

Οι μελετητές δεν μπορούν να συμφωνήσουν αν ήταν αποτέλεσμα κάποιας ασθένειας ή αν ο Αλέξανδρος δηλητηριάστηκε. Αν δηλητηριάστηκε δεν γνωρίζουν από ποιον και με ποια ουσία. Κι αν ήταν απλώς μία ασθένεια, δεν ξέρουν ποια ήταν αυτή. Εκτός από την παραπάνω εκδοχή, υπάρχουν διάφορες άλλες εικασίες σχετικά με το θάνατο του Μ.Αλεξάνδρου, μερικές από τις οποίες είναι :

1. Η ασθένεια
2. Το δηλητήριο
3. Δολοφονία
4. Νευρολογική διαταραχή (Guillain-Barré Syndrome (GBS))

Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ

Οι υποστηρικτές του σεναρίου του «φυσικού θανάτου», υποστήριζαν ότι ο Αλέξανδρος πέθανε από ελονοσία ή τυφοειδή πυρετό. Μία καινούρια θεωρία λέει ότι πέθανε από τον ιό του Δυτικού Νείλου. Πολύ γρήγορα απορρίφθηκε, γιατί ο ιός του Δυτικού Νείλου εμφανίστηκε πρόσφατα και θα ήταν αδύνατο να είχε σκοτώσει έναν άνθρωπο 2.347 χρόνια πριν. Ο τυφοειδής πυρετός παρουσιάζει επίσης ανακρίβειες. Συνήθως εμφανιζόταν σε επιδημίες και εκείνη την περίοδο, πέρα απ' τον Αλέξανδρο, δεν υπήρξαν μαζικοί θάνατοι με τα ίδια συμπτώματα. Θα ήταν πολύ πιθανό ο Αλέξανδρος να έπασχε από ελονοσία, αφού εκστράτευε σε περιοχές που η ασθένεια ήταν πολύ συχνή. Όμως τα συμπτώματα που παρουσίασε, δε συμφωνούσαν απόλυτα με τη συγκεκριμένη ασθένεια.

ΤΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ

- ❑ Οι μελετητές θεωρούν πιθανότερη την εκδοχή του δηλητηρίου. Μέχρι πρόσφατα, πίστευαν ότι δηλητηριάστηκε με αρσενικό. Όμως, αν ίσχυε κάτι τέτοιο, ο Αλέξανδρος θα είχε πεθάνει πολύ πιο γρήγορα. Ο Μακεδόνας Βασιλιάς ταλαιπωρήθηκε για 11 μέρες, που σημαίνει ότι η ουσία που κατανάλωσε είχε πιο αργή δράση απ' ότι το αρσενικό. Η νεότερη θεωρία που έχει κυκλοφορήσει είναι αυτή του Δρ. Λίο Σκεπ, απ' το Πανεπιστήμιο Οτάγκο της Νέας Ζηλανδίας. Σύμφωνα με τον Σκεπ, η ουσία που προκάλεσε τον αργό και βασανιστικό θάνατο του Αλέξανδρου, είναι το δηλητηριώδες φυτό «λευκός ελλέβορος».
- ❑ Το φυτό ήταν γνωστό στους αρχαίους Έλληνες, γιατί το χρησιμοποιούσαν για να σταματούν τον εμετό. Σε μεγαλύτερες δόσεις όμως, μπορούσε να οδηγήσει σε θάνατο. Τα συμπτώματα που παρουσίασε ο Αλέξανδρος, ταιριάζουν απόλυτα με αυτά που προκύπτουν από δηλητηρίαση με ελλέβορο, δηλαδή γαστρικός πόνος, ναυτία, βραδυκαρδία, υπόταση και μυϊκή αδυναμία. Τις τελευταίες μέρες πριν από τον θάνατό του, ο μεγάλος στρατηλάτης δεν μπορούσε να κουνηθεί, ούτε να μιλήσει. Βέβαια, το σενάριο της δηλητηρίασης οδηγεί στο καίριο ερώτημα. Ποιος τον δηλητηρίασε;

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ

- ❑ Η πιο δημοφιλής θεωρία συνωμοσίας, παρουσιάζει τον Αντίπατρο ως τον εγκέφαλο, πίσω απ' τη δολοφονία.
- ❑ Ο Αντίπατρος ήταν στρατηγός του Φιλίππου Β', του πατέρα του Αλεξάνδρου. Αργότερα έγινε ένας απ' τους μεγαλύτερους υποστηρικτές και του Αλεξάνδρου. Όσο ο Αλέξανδρος έλειπε στη μακροχρόνια εκστρατεία του, ο Αντίπατρος είχε αναλάβει την Αντιβασιλεία στη Μακεδονία.
- ❑ Το 324 π.Χ., η σχέση των δύο αντρών είχε αρχίσει να καταρρέει. Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να αντικαταστήσει τον Αντίπατρο, ίσως μετά από ώθηση της μητέρας του, Ολυμπιάδας, που πίστευε ότι ο Αντίπατρος σκόπευε να τον προδώσει. Ο Αντίπατρος έστειλε τον γιο του, Κάσσανδρο, στη Βαβυλώνα για να μεταπείσει τον Αλέξανδρο. Αλλά ο Αλέξανδρος πέθανε πριν προλάβει να του αλλάξει γνώμη ο Κάσσανδρος. Συγχρόνως όμως, λόγω του ξαφνικού θανάτου, δεν πρόλαβε να εφαρμοστεί η διαταγή του Αλέξανδρου για αντικατάσταση του Αντίπατρου. Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο ήταν ότι ο αδερφός του Κάσσανδρου, ο Ιόλαος, ήταν ο οиноχόος του Αλέξανδρου και θα είχε πάμπολλες ευκαιρίες να δηλητηριάσει το ποτό του. Μετά τον Αντίπατρο, στη λίστα των πιθανών δολοφόνων είναι οι γυναίκες του Αλεξάνδρου.

Σκηνή θανάτου
Μ.Αλεξάνδρου

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ

Καμία δεν φαίνεται να είχε κάποιο πολιτικό κίνητρο. Η Βαρσίνη ήταν η ερωμένη του, με την οποία απέκτησε κι έναν γιο, τον Ηρακλή. Όμως, ποτέ δεν την παντρεύτηκε. Αντιθέτως, παντρεύτηκε μια νεαρή καλλονή απ' την εξωτική Βάκτρια, τη Ρωξάνη. Και μετά τη Ρωξάνη, παντρεύτηκε τη Στάτειρα, την κόρη του Βασιλιά Δαρείου. Μπορεί να αποφάσισε η καθεμία ξεχωριστά να σκοτώσει τον Αλέξανδρο επειδή τις είχε απατήσει όλες. Τα σενάρια είναι όσα και οι εχθροί του Αλεξάνδρου, δηλαδή αμέτρητα.

ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ (Guillain-Barré Syndrome (GBS))

Μια νέα θεωρία, από μια ερευνήτρια και ιατρό, προτείνει ότι ο Αλέξανδρος ίσως έπασχε από μια νευρολογική διαταραχή, την Guillain-Barré Syndrome (GBS), η οποία προκάλεσε τον θάνατό του. Επίσης υποστηρίζει ότι τα οποιαδήποτε άμεσα σημάδια αποσύνθεσης του σώματος δεν θα ήταν ορατά, για τον απλό λόγο ότι ο Αλέξανδρος δεν είχε ακόμα πεθάνει. Η Δρ Katherine Hall, επισημαίνει σε άρθρο της ότι οι περισσότερες από τις θεωρίες σχετικά με την αιτία θανάτου του Αλεξάνδρου εστίασαν στον υψηλό πυρετό και τον κοιλιακό πόνο, από τα οποία υπέφερε τις ημέρες πριν τον θάνατό του. Όπως επισημαίνει, ήταν γνωστό ότι είχε αναπτύξει μια «προοδευτική, συμμετρική, αυξάνουσα παράλυση», κατά τη διάρκεια της αρρώστιας του. Και παρά το ότι ήταν πολύ άρρωστος, είχε πλήρη έλεγχο των νοητικών ικανοτήτων του μέχρι λίγο πριν πεθάνει.

Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ GBS

Η Hall υποστηρίζει ότι η GBS, μια σπάνια αλλά πολύ σοβαρή αυτοάνοση διαταραχή, κατά την οποία το σύστημα ανοσίας επιτίθεται σε υγιή κύτταρα στο νευρικό σύστημα, μπορεί να εξηγήσει αυτό τον συνδυασμό συμπτωμάτων καλύτερα από τις προηγούμενες θεωρίες που είχαν προταθεί για να εξηγηθεί ο θάνατος του Μ. Αλεξάνδρου. Πιστεύει ότι ίσως προσβλήθηκε από μια μόλυνση από το βακτηρίδιο *Campylobacter pylori*, το οποίο ήταν κοινό την εποχή εκείνη. Σύμφωνα με την Hall, είναι πιθανό ο Αλέξανδρος να προσβλήθηκε από μια παραλλαγή του GBS, η οποία προκάλεσε παράλυση χωρίς να επιφέρει σύγχυση ή έλλειψη συνείδησης.

Υποστηρίζει ότι η εντεινόμενη παράλυση του Αλεξάνδρου, καθώς και το ότι το σώμα του χρειαζόταν λιγότερο οξυγόνο καθώς μειωνόταν η λειτουργία του, σημαίνει ότι η αναπνοή του ήταν ολοένα και λιγότερο ορατή. Καθώς, μάλιστα, στην αρχαιότητα, οι γιατροί βασίζονταν στον εντοπισμό της αναπνοής, παρά στον σφυγμό, ώστε να καθορίσουν το αν ο ασθενής ήταν ζωντανός ή όχι, η Hall πιστεύει ότι εσφαλμένα οι γιατροί του Αλεξάνδρου είχαν διακηρύξει ότι είχε πεθάνει.

Όπως παρατηρεί: «Ο θάνατός του ίσως είναι η πιο διάσημη περίπτωση ψευδοθανάτου, ή εσφαλμένης διάγνωσης του θανάτου που έχει καταγραφεί ποτέ».

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ

Ο χαμός του μπορεί να ωφέλησε πολλούς, αλλά ακόμη περισσότεροι ζημιώθηκαν. Δεν πρόλαβε να ορίσει διάδοχο και επικράτησε χάος, που χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια για να καταλαγιάσει. Το μόνο βέβαιο είναι ότι δεν θα σταματήσουν ποτέ τα σενάρια για τον θάνατο του μεγαλύτερου στρατηλάτη, που υπήρξε ποτέ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<https://yougoculture.com/news-greek/lythike-mystirio-toy-thanatoy-toy-m-alexandroy>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%AD%CE%BE%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%BF_%CE%9C%CE%AD%CE%B3%CE%B1%CF%82#%CE%98%CE%AC%CE%BD%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82

<https://www.mixanitouxronou.gr/senaria-gia-thanato-tou-mega-alexandrou/>